

РОЗДІЛ 3

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА БУХГАЛТЕРІВ І АУДИТОРІВ В УКРАЇНІ: ВПЛИВ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

УДК 657

Кузьмінський Юрій Анатолійович,
*д.е.н., професор, професор кафедри аудиту,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна,*

Кузьмінська Катерина Юріївна,
*студентка спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
м. Київ, Україна,*

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ БУХГАЛТЕРІВ

Історія виникнення професійної етики налічує кілька тисяч років. Ще з прадавніх часів виникали питання щодо етики, щодо суспільних цінностей. Інколи етику ототожнювали з мораллю. Пізніше виникли певні вимоги і критерії до певних видів діяльності та професій. Таким чином і почала народжуватись професійна етика певних конкретних професій.

На кожному історичному етапі розвитку людства професійна етика видозмінювалась і доповнювалась. І кожний раз «Етичні проблеми розглядаються крізь призму, що поєднує найсучасніші дослідження з багатьох дисциплін, включаючи соціальну психологію, право, поведінкову економіку, міжкультурні дослідження та нейронауки» [1].

Професійна етика стосується лише тієї діяльності, в якій є певна залежність людей від дій професіоналів. Коли можливі наслідки дій впливають на інших людей, на їх життя, долю, достаток.

Професійна етика бухгалтерів (в їх сучасному розумінні) налічує кілька тисяч років. У кожній цивілізації цій професії приділяли значну увагу.

Найбільш відомий своїми філософськими уявленнями Арістотель, висловив думки, які залишаються принципами сучасної бухгалтерії. Наприклад, у своєму дискусі про переваги вільної торгівлі Арістотель висловив думку, що товари повинні оцінюватися об'єктивно на основі реальних операцій, а не на основі суб'єктивних оцінок внутрішньої вартості. Погляди Арістотеля, вперше висловлені в 350 р. д.н.е. [2]

В нинішній час існує кілька різновидів Кодексів бухгалтерів і аудиторів. Є кодекси певних угруповань, а є і кодекси окремих країн. Але практично всі вони базуються на основоположних принципах професії бухгалтерів. Більшість етичних кодексів вимагають бухгалтерів діяти "в інтересах суспільства".

Основоположні принципи професійної етики самі собою не виникли. Вони виникли з фактичних подій, які в свій час негативним чином вплинули на результати діяльності або на якісь певні наслідки у суспільстві. Тобто, основні принципи професійної етики бухгалтерів базувались виходячи з негативних наслідків від певного роду дій або бездіяльності.

Спочатку були професійні моральні норми – правила, зразки, еталони, порядок внутрішньої саморегуляції особистості на основі етико-гуманістичних ідеалів. Наприклад, існували Гільдії купців (як правило купці самостійно вели облік) до яких приймали не всіх, а лише тих, хто відповідав певним правилам моралі та етики. Були «Гостинні сотні» купців - для торгівлі зі східними землями, і «Суконні сотні» купців для торгівлі з західними землями. У кожній Гільдії були свої різні і однакові етичні правила, але базувались на однакових принципах.

В давні часи не існувало контрактів на папері з підписами і печатками. Достатньо було «Слова купця» або чогось подібного. Це нині з сарказмом кажуть, що письмовий договір дає можливість людям написати в ньому більшість причин, за якими саме вони не довіряють один одному!

Раніше вважалось нормою, коли відкривали власний бізнес і називали його своїм прізвищем. Це завжди стимулювало і змушувало підтримувати свою репутацію. А зараз вважається нормою обмежувати свою відповідальність сумою внеску у статутний капітал підприємства.

Професійна етика спочатку виникла, як прояв повсякденної, буденної моральної свідомості. Далі вона вже розвивалася на основі узагальненої практики поведінки представників професійної групи. Узагальнення підсумовувалися, як в писаних так і неписаних кодексах поведінки.

На даний час основні принципи професійної етики бухгалтерів, такі як, чесність, об'єктивність, компетентність, майстерність, конфіденційність, професійна поведінка, застосування технічних стандартів і інших є нормою для кодексів і правил багатьох країн.

Але цей список принципів і їх похідних ніколи не буде вичерпним доти, доки не буде спокуси щось порушити, зробити щось не на користь суспільству і одночасно абсолютно формально дотриматись всіх етичних норм.

Список використаних джерел:

1. Klein, Gordon L., 1956- *Ethics in accounting: a decision-making approach*.
2. Aristotle also wrote extensively about the societal benefits of voluntary commercial transactions and exchanger in *Nicomachean Ethics: Book V*.
3. Кодекс етики професійних бухгалтерів. Режим доступу: <http://www.apu.com.ua/msa>; <http://www.ufpaa.org/files/content/EthicsCode.doc>